

Kanādas mežos krasi pieaug ugunsgrēku skaits

Avots: Metsalehti, autore: Heli Virtanena

Kanādas meža ugunsgrēku radītās oglekļa emisijas ir salīdzināmas ar pasaules lielāko valstu emisijām. Arī Eiropa ir cietusi no rekordlielām ugunsgrēkiem. Klimata pārmaiņas situāciju vēl vairāk pasliktina.

Kanādā šogad jau ir nodeguši 7,3 miljoni hektāru meža. Šis apjoms atbilst vairāk nekā ceturtdaļai no Somijas mežsaimniecības zemes platības.

Šī gada meža ugunsgrēki ir otrie postošākie Kanādas vēsturē. Lielākā daļa ugunsgrēku plosās Manitobas, Saskačevanas un Ontārio centrālajās provincēs. Saskaņā ar Kanādas Starpresoru meža ugunsgrēku centra datiem, ir vairāk nekā 700 aktīvu meža ugunsgrēku. Vairāk nekā puse no tiem izdeg nekontrolējami.

Līdz šim postošākais gads Kanādas mežu ugunsgrēku vēsturē bija 2023. gads. Toreiz kopumā nodega 15 miljoni hektāru, kas ir aptuveni četri procenti no Kanādas mežu platības.

Saskaņā ar rakstu žurnālā Nature, ugunsgrēki pirms diviem gadiem atmosfērā izmeta 647 teragramus jeb 647 miljonus tonnu oglekļa. Tas ir līdzvērtīgi 2,4 gigatonnām jeb 2400 miljoniem tonnu oglekļa dioksīda. Šo milzīgo apjomu var salīdzināt ar pasaules lielāko valstu gada oglekļa emisijām, un tikai Indija, Ķīna un Amerikas Savienotās Valstis piesārņo vairāk.

Somijas gada emisijas ir aptuveni piecdesmitā daļa no emisijām, ko rada Kanādas rekordlielie meža ugunsgrēki.

Meža ugunsgrēku postošais spēks pieaug

Saskaņā ar NASA tīmekļa vietni, 21. gadsimtā liela mēroga meža ugunsgrēki ir kļuvuši biežāki, lielāki un postošāki nekā iepriekš. Šīs pārmaiņas ir klimata pārmaiņu rezultāts. To ietekme ir visizteiktākā boreālajā zonā, kur atrodas liela daļa pasaules mežu.

Ugunsgrēku postošā jauda visvairāk ir palielinājusies ASV rietumu skujkoku mežos un Ziemeļamerikas un Krievijas boreālajos mežos. Šīs parādības galvenais iemesls ir siltākas naktis nekā iepriekšējos gados.

Tāda parādība “barojas” pati no sevis - klimatam sasilstot, mežu ugunsgrēki kļūst biežāki, kas rada vairāk oglekļa emisiju, kuras sasilda klimatu.

Laikā no 2001. līdz 2023. gadam globālās mežu ugunsgrēku oglekļa emisijas palielinājās par 60 procentiem. Mežu ugunsgrēku emisijas Eirāzijā un Ziemeļamerikā ir gandrīz trīskāršājušās.

Globālo meža ugunsgrēku situāciju reāllaikā rūpīgi uzrauga satelīti. Piemēram, Pasaules Dabas resursu institūtam un NASA ir atvērtas tīmekļa vietnes, kurās pastāvīgi tiek atjaunināta informācija par situāciju.

Meža ugunsgrēki Eiropā

Meža ugunsgrēki arī Eiropā katru gadu ir kļuvuši biežāki. Tā kā šajā pavasarī liela daļa Eiropas cieta no sausuma, bija iespējams iepriekš paredzēt lielākas problēmas vasaras sezonā.

Meža ugunsgrēku apmēri Eiropā atšķiras no tiem, kas plosās Kanādā. Šīs vasaras meža ugunsgrēki Eiropā ir izplatījušies aptuveni 350 000 hektāru platībā un atmosfērā ir izvadījuši 11,45 miljonus tonnu oglekļa dioksīda, ziņo Eiropas Komisija .

Līdz tam pašam laikam pagājušajā gadā nodegusi platība bija uz pusi lielāka, neskatoties uz karstāko gadu Zemes vēsturē. Eiropā izdega par deviņiem procentiem vairāk meža zemes nekā vidēji laikā no 2006. līdz 2023. gadam.